

საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი

“დამტკიცებულია”

სსიპ “საქართველოს ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი“-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს გადაწყვეტილებით (ოქმი N5 30 ოქტომბერი 2015 წ.)

საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების ინსტრუქცია

I.ზოგადი ინფორმაცია

1. უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონი საგანმანათლებლო პროგრამას (კურიკულუმს) განმარტავს, როგორც „უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციის მისაღებად აუცილებელ სასწავლო კურსების/მოდულების ერთობლიობას, რომელშიც მოცემულია პროგრამის მიზნები, სწავლის შედეგები, სასწავლო კურსები/მოდულები შესაბამისი კრედიტებით, სტუდენტთა შეფასების სისტემა და სასწავლო პროცესის ორგანიზების თავისებურებები“. საგანმანათლებლო პროგრამა არის სწავლის შედეგებსა და კომპეტენციებზე, დარგობრივი, პრაქტიკული და ზოგადი, ე. წ. ტრანსფერული უნარების შექმნაზე დაფუძნებული, სტუდენტზე ორიენტირებული, მოქნილი სტრუქტურის მქონე კურიკულუმი, სასწავლო კურსების/მოდულებისგან შემდგარი მთლიანობა. ერთი და იგივე სასწავლო კურსი/მოდული მონაწილეობას იღებს ერთი საფეხურის სხვადასხვა საბაკალავრო, სამაგისტრო თუ სადოქტორო პროგრამაში.
2. უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონი მოდულს განმარტავს, როგორც “სწავლების დამოუკიდებელ, თანმიმდევრულ ბლოკს, რომელიც აერთიანებს მონათესავე საგნებს“. მოდულში განსაზღვრულია საგანთა ურთიერთკავშირები და თანმიმდევრობა. რამდენიმე მოდული შეადგენს სასწავლო გეგმას.
3. უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონი კრედიტს განმარტავს, როგორც „ერთეულს, რომელიც გამოხატავს სტუდენტისათვის საჭირო სასწავლო დატვირთვას და რომლის მიღებაც შესაძლებელია სწავლის შედეგების მიღწევის შემდეგ“.
4. უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონი სასწავლო კურსის პროგრამას (სილაბუსს) განმარტავს, როგორც „დოკუმენტს, რომელიც იძლევა ინფორმაციას სასწავლო

კურსის/მოდულის მიზნების, სწავლის შედეგების, კრედიტების, შინაარსის, სწავლებისა და სწავლის მეთოდების, შეფასების კრიტერიუმების შესახებ“.

5. საბაკალავრო პროგრამის მომზადების დროს გასათვალისწინებელია, რომ საქართველოს კანონმდებლობა ბაკალავრიატს განმარტავს, როგორც „აკადემიური უმაღლესი განათლების პირველი საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამას, რომელიც ითვალისწინებს შესაბამისი სპეციალობის საფუძვლების სწავლებას, რაც აუცილებელია პირის მიღებული კვალიფიკაციით მუშაობისათვის და მაგისტრატურაში შემდგომი სწავლისათვის“. უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონის 48-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, „ბაკალავრიატში სწავლის მიზანია სრულ ზოგად განათლებაზე უფრო მაღალი დონის პროფესიულ მომზადებასთან ერთად სასწავლო დისციპლინების თეორიული ასპექტების შედარებით ღრმა ათვისება, რაც კვლევითი ხასიათის პროგრამებით ამზადებს პირს მაგისტრატურაში შემდგომი სწავლისა და მუშაობისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი შეზღუდვების გათვალისწინებით“. ბაკალავრიატის საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შემდეგ მისანიჭებელი კვალიფიკაციის სახელწოდება უნდა მოიცავდეს ტერმინს „ბაკალავრი“ შესაბამისი მიმართულების ან/და დარგის/სპეციალობის მითითებით.

6. სამაგისტრო პროგრამის მომზადების დროს გასათვალისწინებელია, რომ საქართველოს კანონმდებლობა მაგისტრატურას განმარტავს, როგორც „აკადემიური უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამას, რომელიც მოიცავს სამეცნიერო კვლევის ელემენტებს და მიზნად ისახავს ბაკალავრის შემდგომი დონის სპეციალისტის ან მკვლევრის მომზადებას, აგრეთვე პირს ამზადებს მიღებული კვალიფიკაციით მუშაობისათვის“. უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონის 48-ე მუხლის მეოთხე პუნქტის შესაბამისად, მაგისტრატურაში სწავლის მიზნებია:

- ა) სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობისა და უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის მომზადება;
- ბ) სპეციალობის შეცვლა;
- გ) კვალიფიკაციის ამაღლება“.

უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონის 48-ე მუხლის მეხუთე პუნქტის შესაბამისად, „მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამა, გარდა სახელოვნებო-შემოქმედებითი ან სასპორტო უმაღლესი სპეციალობებისა, არ შეიძლება შედგებოდეს მხოლოდ სწავლებისაგან. ის აუცილებლად უნდა ითვალისწინებდეს სტუდენტის მიერ ისეთი კვლევების დამოუკიდებლად ჩატარებას, რომელთა საფუძველზედაც იგი შეძლებს საკვალიფიკაციო ნაშრომის წარდგენას“. მაგისტრატურის საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შემდეგ მისანიჭებელი კვალიფიკაციის სახელწოდება უნდა მოიცავდეს ტერმინს „მაგისტრი“ შესაბამისი მიმართულების, დარგის/სპეციალობის ან/და ქვედარგის/სპეციალიზაციის მითითებით.

7. სადოქტორო პროგრამის მომზადების დროს გასათვალისწინებელია, რომ საქართველოს კანონმდებლობა დოქტორანტურას განმარტავს როგორც, „აკადემიური უმაღლესი

განათლების მესამე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამას, სასწავლო და სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტების ერთობლიობას, რომელიც მიზნად ისახავს სამეცნიერო კადრის მომზადებას და მთავრდება დოქტორის აკადემიური ხარისხის მინიჭებით“. უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონის 49-ე მუხლის მეორე პუნქტის შესაბამისად, „უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება უზრუნველყოფს დოქტორანტს სამეცნიერო ხელმძღვანელით, უქმნის პირობებს სამეცნიერო კვლევაზე ორიენტირებული სამუშაოს ჩასატარებლად, რომელიც უნდა მოიცავდეს დასაბუთებულ თეორიულ ან/და ექსპერიმენტულ შედეგებს, ხელს უწყობს დოქტორანტის ინტეგრაციას მსოფლიო სამეცნიერო საზოგადოებაში“. დოქტორანტურის დასრულებისა და დისერტაციის დაცვის შემთხვევაში დოქტორანტს ენიჭება აკადემიური ხარისხი, რომლის სახელწოდება უნდა მოიცავდეს ტერმინს „დოქტორი“ შესაბამისი მიმართულების ან/და დარგის/სპეციალობის მითითებით. დოქტორის აკადემიურ ხარისხს ანიჭებს სადისერტაციო საბჭო შესაბამისი დებულების მოთხოვნათა დაცვით.

II. კრედიტების განაწილება

1. საბაკალავრო პროგრამის მოცულობა განისაზღვრება არანაკლებ 240 კრედიტით. მათ შორის:
 - არანაკლებ 120 კრედიტი ეთმობა ძირითადი სპეციალობის პროგრამას;
 - 60 კრედიტი ეთმობა დამატებითი სპეციალობის პროგრამის კრედიტებს;
 - დარჩენილი კრედიტები შეიძლება განაწილდეს, მაგალითად, ე.წ. “საუნივერსიტეტო” სასწავლო კურსებს (აკადემიური წერა – 5 კრედიტი, უცხო ენა – 10 კრედიტი, საბაკალავრო ნაშრომი(10 კრედიტი), სასწავლო პრაქტიკა(20 კრედიტი), “არჩევით საგნებზე” (15-20 კრედიტი).
2. სამაგისტრო პროგრამის მოცულობა განისაზღვრება არანაკლებ 120 კრედიტით, რომლის აუცილებელი კომპონენტია სამაგისტრო ნაშრომი, რომელიც მოიცავს არანაკლებ 30 კრედიტს. სამაგისტრო პროგრამა მოიცავს სასწავლო კომპონენტსა და დამოუკიდებელი კვლევის საფუძველზე შემუშავებულ საკვალიფიკაციო ნაშრომს. სასურველია სამაგისტრო პროგრამა შედგებოდეს პრაქტიკული კომპონენტისგანაც.
3. სადოქტორო პროგრამის მოცულობა განისაზღვრება არანაკლებ 180 კრედიტით, რომელიც შეიძლება განაწილდეს, მაგალითად, შემდეგნაირად:
 - კვლევითი კომპონენტი – 120 კრედიტი;
 - სასწავლო კომპონენტი – 60 კრედიტი.დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს სასწავლო და კვლევით კომპონენტებს. იგი სრულდება დამოუკიდებელი კვლევის საფუძველზე შემუშავებული საკვალიფიკაციო ნაშრომის შემუშავებითა და საჯაროდაცვით.
4. რეგულირებადი საგანმანათლებლო პროგრამა ორიენტირებულია სტუდენტის მომზადებაზე შესაბამისი რეგულირებადი პროფესიისათვის. საგანმანათლებლო პროგრამის არანაკლებ 75% ეთმობა რეგულირებადი პროფესიისათვის აუცილებელი კომპეტენციების გამომუშავებას.

III. საგანმანათლებლო პროგრამის სტრუქტურა

საგანმანათლებლო პროგრამა უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას მითითებული თანმიმდევრობით:

- **თავფურცელი** [დანართი №1 შესაბამისად]
- **კათედრა:** [მიუთითეთ ის კათედრა, რომელიც სთავაზობს საგანმანათლებლო პროგრამას]
- **საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება:** [მიუთითეთ ქართულ და რუსულ ენებზე]
- **საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელ(ებ)ი:** [მიუთითეთ ვინაობა, აკადემიური ხარისხი, თანამდებობა, საკონტაქტო ინფორმაცია. გასათვალისწინებელია, რომ პროგრამის ხელმძღვანელი შეიძლება იყოს შესაბამისი დარგის პროფესორი/ასოცირებული პროფესორი, ხოლო თანახელმძღვანელი – შესაბამისი დარგის აკადემიური ხარისხის მქონე მოწვეული პროფესორი. პროფესიული პროგრამისათვის პროგრამის ხელმძღვანელი შეიძლება იყოს შესაბამისი პროფესიის აკადემიური თანამდებობის მქონე პირი, ხოლო თანახელმძღვანელი – შესაბამისი პროფესიის მოწვეული მასწავლებელი, რომელსაც აქვს აღნიშნული პროფესიით მუშაობის არანაკლებ სამი წლის გამოცდილება.
- **აკადემიური განათლების საფეხური:** [ბაკალავრიატი (I საფეხური)/ მაგისტრატურა (II საფეხური)/დოქტორანტურა (III საფეხური)]
- **საგანმანათლებლო პროგრამის ტიპი:** [აკადემიური, ძირითადი, დამატებითი და ა.შ.]
- **სწავლების ენა:** [სწავლების ენა არის ქართული. უცხოურ ენაზე დასაშვებია საგანმანათლებლო პროგრამის ცალკეული სასწავლო კომპონენტის შეთავაზება, მისი გავლის წინაპირობად უცხოური ენის ფლობის დადგენა და/ან გამოსაყენებელი ლიტერატურის უცხოურ ენაზე მითითება. საგანმანათლებლო პროგრამის მხოლოდ უცხოურ ენაზე წარმართვა დაშვებულია, თუ ეს გათვალისწინებულია საერთაშორისო ხელშეკრულებით, ან შეთანხმებულია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან. საგანმანათლებლო პროგრამის უცხოურ ენაზე შეთავაზების შემთხვევაში უნდა მიეთითოს შესაბამისი ენა/ენები.]
- **მისანიჭებელი კვალიფიკაცია:** [მიუთითეთ ქართულ და რუსულ ენებზე შემდეგი წესის დაცვით:
 - პირველი საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამის კვალიფიკაციის სახელწოდება მოიცავს ტერმინს – „ბაკალავრი“, შესაბამისი მიმართულების ან/და დარგის/სპეციალობის მითითებით;
 - მეორე საფეხურის კვალიფიკაციის სახელწოდება მოიცავს ტერმინს – „მაგისტრი“, შესაბამისი მიმართულების, დარგის/სპეციალობის ან/და ქვედარგის/სპეციალიზაციის მითითებით;
 - მესამე საფეხურის საგანმანათლებლო პროგრამის კვალიფიკაციის სახელწოდება მოიცავს ტერმინს – „დოქტორი“, შესაბამისი მიმართულების ან დარგის/სპეციალობის მითითებით.

კვალიფიკაციების მინიჭება ხორციელდება “მიმართულებების, დარგების/სპეციალობების, ქვედარგების/სპეციალიზაციებისა ჩამონათვალის” შესაბამისად.]

- პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: ბაკალავრიატი – არანაკლებ 240 კრედიტი, მაგისტრატურა – არანაკლებ 120 კრედიტი, დოქტორანტურა – არანაკლებ 180 კრედიტი,
- პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა: [მიუთითეთ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესი, საუნივერსიტეტო წესი, ინფორმაცია ჯგუფში სტუდენტთა დასაშვები რაოდენობის შესახებ და კონკრეტული პროგრამის მოთხოვნები.
- საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი: [პროგრამის მიზანი მიმართული უნდა იყოს სტუდენტის კომპეტენციების გამომუშავებასა და დასაქმების სფეროს განსაზღვრაზე, ცოდნის, უნარებისა და ღირებულებების ფლობის დონის განსაზღვრაზე.]
- სწავლის შედეგი: სწავლის შედეგი არის განაცხადი იმის შესახებ, თუ რა უნდა იცოდეს (ცოდნა და გაცნობიერება), რისი გაკეთება უნდა შეეძლოს (ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების, დასკვნის, კომუნიკაციის და სწავლის უნარები) და რა ღირებულებები უნდა ჰქონდეს პირს პროგრამის დასრულების შემდეგ. სწავლის შედეგები აღიწერება ზოგადი (ტრანსფერული) და დარგობრივი კომპეტენციებით, უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციათა ჩარჩოს შესაბამისი საფეხურის აღმწერისა და კონკრეტული დარგობრივი მახასიათებლის შესაბამისად. უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციათა ჩარჩოსა და შესაბამის დარგობრივ დოკუმენტზე დაყრდნობით, უნივერსიტეტის მისიიდან გამომდინარე, ხორციელდება ცალკეული საგანმანათლებლო პროგრამის სწავლის შედეგების ჩამოყალიბება. უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციათა ჩარჩო აღწერს უმაღლესი განათლების თითოეული საფეხურის სწავლის შედეგებს 6 კრიტერიუმის საფუძველზე:
 - ცოდნა და გაცნობიერება;
 - ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი;
 - დასკვნის უნარი;
 - კომუნიკაციის უნარი;
 - სწავლის უნარი;
 - ღირებულებები.
- სწავლის შედეგების რუქა: [შეავსეთ ქვემოთ მოყვანილი ცხრილის მიხედვით:

სასწავლო კურსები/მოდულები	კომპეტენციების ჩამონათვალი					
	×					×
		×				
		×	×			

სადაც აღინიშნება საგანმანათლებლო პროგრამაში განსაზღვრული თითოეული სასწავლო კურსის/მოდულის/პრაქტიკის გავლის შედეგად მიღწეული კომპეტენციები.]

- **სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები და ფორმები:** [მიუთითეთ თუ რა ძირითადი მეთოდები და ფორმები გამოიყენება საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად]
- **დასაქმების სფერო:** [მიუთითეთ კურსდამთარებულის შესაძლო დასაქმების სფერო და სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობა]
- **მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა:** [მიუთითეთ პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის არსებობა, ინფორმაცია მატერიალური რესურსის შესახებ, რომელიც აუცილებელია საგანმანათლებლო პროგრამით განსაზღვრული ცოდნის, უნარებისა და ღირებულებების ჩამოყალიბებისათვის]
- **სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:** [მიუთითეთ უნივერსიტეტში ფუნქციონირებადი სტუდენტთა ცოდნის შეფასების სისტემა საფეხურების მიხედვით და კონკრეტული პროგრამისათვის სპეციფიკური მოთხოვნები. სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამებისათვის, ასევე მიუთითეთ სამაგისტრო და სადოქტორო ნაშრომების დაცვის შეფასების კრიტერიუმები];
- **სწავლების ორგანიზების თავისებურებები:** [მიუთითეთ დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც უჩვენებს პროგრამით გათვალისწინებული სწავლების პროცესის ორგანიზების თავისებურებებს. აქვე აღწერეთ პროგრამის არქიტექტურა, სავალდებულო და არჩევითი კომპონენტების ხვედრითი წილი და ა. შ. ასევე მიუთითეთ როდის და რა პირობებით ხდება სპეციალობის არჩევანი დამატებითი საგანმანათლებლო პროგრამებისთვის და სამაგისტრო/სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების არჩევითი მოდულებისთვის.]

პროგრამასთან უნდა ახლდეს:

- **სასწავლო გეგმა** [დანართი №1 შესაბამისად. გასათვალისწინებელია, რომ:
 - სასწავლო გეგმა მოიცავს ყველა კომპონენტს, რომლებშიც ხდება კრედიტების მინიჭება;
 - ერთმანეთზე დამოკიდებული თუ ერთმანეთთან დაკავშირებული საგნები შესაძლებელია და სასურველია, გაერთიანდეს მოდულში;
 - კრედიტი მოიცავს როგორც სააუდიტორიო, ასევე დამოუკიდებელი მუშაობის საათებს;
 - საათები განაწილებულია სასწავლო კვირების მიხედვით.]
- **სასწავლო კურსების პროგრამები (სილაბუსები)** [შემუშავებული “სასწავლო კურსის პროგრამის (სილაბუსის) სტრუქტურის” შესაბამისად]

- პროგრამის ხელმძღვანელ(ებ)ის CV [თუ პროგრამის ხელმძღვანელ(ებ)ის CV განთავსებულია უნივერსიტეტის ვებგვერდზე, მაშინ შესაძლებელია მიეთითოს მხოლოდ მისი მისამართი]
- ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი ადამიანური რესურსის შესახებ [მიუთითეთ საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებაში ჩართულ პროფესორ-მასწავლებელთა საკვალიფიკაციო მონაცემები]
- პროგრამის დამტკიცების აქტი

სამუშაო
ლაბორატორიული
სამუშაო
სემინარი